

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologiæ Moralis

Busenbaum, Hermann

Monasterii Westphaliæ

Dub. II. De odio, & dilectione inimicorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40957

corporalem conservandam, succurrendum est (extra necessitatem extremam) Primò omnium uxori; quia est una caro cum viro. 2. Filiis. 3. Parentibus, & quidem patri præ matre. 4. Fratribus, sororibus, deinde propinquis, domesticis, & familiaribus. Dixi, *extra extremam necessitatem*: quia in hac parentes, eò quòd vitam dederint, præferendi sunt etiam uxori, & liberis. *Laym. ib. n. 5. & 6.*

II. In rebus pertinentibus ad civilem communicationem, præferendi sunt concives, in bellicis commilitones, in spiritualibus spirituales filii, patres, fratres. *Bannes* tamen probabiliter docet, parentes carnales, etiam in spiritualibus, aliis omnibus præferendos: quia conjunctio carnalis est fundamentum aliarum conjunctionum. *vid. Lay. hic l. c.*

DUBIUM II.

De odio, & dilectione inimicorum.

Certum est, inimicos aliquo modo diligendos cum sint proximi, *cum S. Thom. 2. 2. q. 25. a. 1. communiter omnes*. Sed quæritur de modo, & an possint odio haberi?

Resp. I. Quilibet homo saltem privatus tenetur proximo, etiam inimico, communia dilectionis signa, & beneficia exhibere ex præcepto; specialia verò ex consilio tantum, nisi aliundè ratio obligationis accedat. *Ita communiter cum Lay. c. 4. ex S. Thom. l. c. q. 25. a. 8. & 9. Dixi. communia*: qualia secundum *Cajet. V. odium*, sunt, quæ Christiano debentur à quovis Christiano in com-

D 2 muni

muni cōcivi à concive, cognato à cognato. Ratio autem est, quia ista negare, est vindicare injuriam, quod non licet privato. Dixi 2. *nisi aliunde accedat ratio obligationis*, qualis esset v. g. 1. Timor scandali ex omissione, 2. Spes salutis inimici, ut *Azor. t. 2. l. 11. c. 3.* 3. Necessitas temporalis, vel spiritualis. 4. Culpæ deprecatio, & exhibitio specialium signorum amoris. Ratio, quia his casibus, neglectus specialium signorum esset exterior odii declaratio. *Lay. l. c.* Unde resolves casus sequentes.

I. Per se loquendo, nemo tenetur ad inimicum diligendum positivo, & peculiari actu, neque ad eum salutandum, alloquendum, ægrotum inviscendum, mœstum consolandum, hospitio excipiendum, vel familiariter cum eo agendum, &c. quia hæc sunt signa specialia amoris. *Fill. t. 2. cap. 1.* Dico, *per se*, quia si omissio scādaloſa esset, aut per aliquid horum posses sine tuo incommodo, inimicum tibi & Deo reconciliare, id ommittere, esset grave, uti etiam, si inæqualis persona soleret aliū salutādo prævenire, v. g. subditus Prælatū *Lay. l. c.*

II. Non licet inimicum excludere à communibus orationibus, v. g. oratione Dominica, & quæ pro communitate instituitur, nec à communibus eleemosynis, resalutatione, respōsione, expositarū mercium venditione: quia hæc sunt communia dilectionis signa: ideoq; cōtra hæc facere, v. g. cognatos omnes invitare, obvios omnes ex vicina vel collegiō ex consuetudine salutare, solo inimico excluso, est ex genere suo, & regulariter mortale. *S. Th. Nav. Lay. II, cc.* Addo 1. *ex genere suo*, quia si

si levitas materiæ, aut causa rationabilis excuset, v.g. si pater, vel superior, filio vel subdito, ob correctionem ea subtrahat ad tempus, leve vel nullū erit: quia habet jus puniendi. Ad 10 2. *regulariter*, quia si persona multo major inferiorem non refutet, v.g. nobilis rusticum, pater filium, non videtur mortale, ut not. *Saver. Charitas, Bon. d. 3. q. 4. p. 3. v. Az. 3. p. l. 12.*

III. Etsi quis teneatur inimico veniam legitime petenti, non tantum interius remittere, sed etiam externa remissionis signa ostendere; negat tamen *Trull. l. 1. c. 5. d. 5. ex Azor. & Fill.* teneri statim postquam offensio est illata, eò quòd sit res violenta & supra fragilitatē humanam. Non tenetur autem remittere satisfactionem, pro damno, si ab eo sit læsus; imò nec eam acceptare, si offerat; sed etiā juridicè potest compensationē petere, dummodo in utroq; casu ponatur odium, ut docet *Vallet. Nav. Lay. l. 2. t. 3. c. 4.* Quòd si tamen pœna sit valdè gravis, v.g. capitis, mutilationis, neque læso ex ea commodum proveniat, non videtur ea, deprecante altero, sine peccato vindictæ posse expecti. Similiter, si satisfaciat quantum potest, ad id, quod non potest, eum urgere, videtur contra charitatem, ut docet *Sylv. & Fill. t. 28. c. 11. q. 9.*

Resp. II. Etsi odium inimicitia, sive personæ secundum se, & bonorum quæ in se habet, volendo scilicet illi malum ut sic, sive quatenus illi malum est, ex genere suo sit mortale; odium tamen abominationis, sive qualitatis, quo non hominē, sed ejus malitiam, vel saltem personam tantum quatenus malam, vel nobis noxiam, aver-

famur, sæpè licitum est, ut docet *Côn. a. 29. dub. 3. & commun.* Unde resolves sequentes Casus.

I. In confessione satis esse, si dicas te grave malum voluisse proximo, nec opus esse explicare speciem mali, v. g. mortem, infamiam, &c. quòd omnia comprehendantur sub una ratione mali. *Cap. Bon. Turr. Trul. l. i. c. 6.* docent probabiliter, sed contrarium probabiliùs docet *Suar. Palam. 6. d. 4. q. 1.*

II. Licet proximo velle malum aliquod, v. g. temporale, (dummodo non sit iusto gravius) quatenus id illi bonum est, v. g. morbum, vel ad- versitatem, ut à peccatis emendetur. *Bon. d. 3. q. 4. p. ult. p. 1. ex multis.* Cavendum tamen est, ne fiat ex vindicta, ex qua si *Psalm. 108.* super inimicum tuum legas, peccas mortaliter. Generatim verò, ob bonum spirituale, proprium vel alienum, licet mala pœnæ, inefficaci effectu, aliis velle; quia cum in hoc affectu bonum spirituale præferatur temporali, non est inordinatus. *v. Less. l. 2. c. 47.*

Sic licet v. g. mortem optare hæresiarchæ, vel publicæ pacis turbatori, ob bonum commune, & multorum; juxta illud *Gal. 5. Vitam abscindantur.* Item tritari de eo, quòd dignitates conferantur indignis; vel de sanitate ejus, qui ex illa sumit occasionem peccandi. Item mortem, egestatem, aut morbum alicujus desiderare, ut cesset à peccatis, & vitam in melius mutet. Eadem ex causa *Bon. Azor. & Pal. t. 6. p. 1. n. 11.* excusant à peccato matrem, quæ mortem filiarum exoptat, eò quòd ob deformitatem, vel inopiam commodè, & honestè nuptui tradere non possit, Etsi verò sibi ipsi optare

optare mortem *Nau. & cat.* dicant esse mortale: ad evitanda tamen gravia mala, v.g. afflictionem internam, id licere volunt *San. Sot. Grav. Dia. p. 5. t. 14. R. 92.* Ita *Trull. l. 1. d. 2. n. 11.* excusat foemnam, quæ sibi (vel alteri) mortem optat ad vitandam gravem infirmitatem, mendicitatem, vitam acerbam, &c. vel alia similia mala à marito v. g. inflicta, vel infligenda. Mulierculas tamen ob minimas molestias mortem optantes *Dia. l. c.* mortalis damnat; nisi (ut plerumque fit) excuset defectus advertentiæ & deliberationis.

III. Privatus, qui aversus ab alio fugit illum, si id faciat, ut eum suo colloquio & solatio privet, atq; ita contristet, & malè illi sit, est odium inimicitiae, & peccatum: si verò nihil mali optando, tantum fugias, quia tuæ naturæ est difforsionis, vel tibi solet esse molestus, est odium aversionis, & peccatum, si sit irrationabile: quale non erit, si sit persona valde aspera; modò absit contemptus, scandalum, & vindictæ cupiditas. *v. Bon. l. c.*

DUBIUM III.

De præcepto Eleemosynæ, seu misericordiæ corporalis.

Suppono I. Hujus præcepti obligationem nasci ex duplici capite. 1. Ex necessitate proximi egentis. 2. Ex persona possidentis bona, vel necessaria, vel superflua.

Suppono II. Duplicem dari necessitatem proximi. 1. dicitur extrema, ex qua egenti imminet periculum vitæ, vel etiam gravis & diuturni morbi, secund. *Dian. p. 5. r. 8. R. 1. 2.* gravis, ex qua im-